

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงาน
องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ สรุปผล อภิปรายผล และ
ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การศึกษา
2. สมมติฐานการศึกษา
3. สรุปผล
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการศึกษา

1. ระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง
2. กรรมการหมู่บ้าน ที่มีเพศ อาชีพ ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

สรุปผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 192 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 ด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 32.80 รองลงมา คือ ระดับอนุปริญญาตรี หรือ ปวส. จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 28.10 และระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 44 คน และด้านอาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30 รองลงมา คือ ประกอบอาชีพเกษตร จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 30.70 ประกอบอาชีพเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง/ส.อบต. จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 และอาชีพรับจ้าง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 7 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการวางแผน รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการร่วมมือประสานงานด้านการใช้จ่ายงบประมาณ และด้านการจัดส่วนราชการ/องค์กร

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า

3.1 การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีเพศ แตกต่างกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านละ 2 ข้อ ดังนี้

4.1 ด้านการวางแผน คือ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ด้านการจัดทำแผนให้ กรรมการหมู่บ้านทุกคนรับทราบก่อนล่วงหน้า รองลงมา คือ ควรพัฒนาด้านความรู้ บทบาท สิทธิ ความเข้าใจในหลักการ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลให้กรรมการหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่อง

4.2 ด้านการจัดส่วนราชการ/องค์กร คือ ควรให้กรรมการหมู่บ้านประเมินผล การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี รองลงมา คือ ควรแจ้งข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับองค์กรให้แก่กรรมการหมู่บ้าน รับทราบประจำทุกเดือน

4.3 ด้านการบริหารงานบุคคล คือ ควรให้กรรมการหมู่บ้านเข้ามาประเมินผล การปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างของ อบต. รองลงมา คือ ควรให้กรรมการ หมู่บ้านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกพนักงานส่วนตำบล ลูกจ้าง มาปฏิบัติงาน เพื่อความโปร่งใส

4.4 ด้านการอำนวยความสะดวก คือ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ทั้งก่อนและหลัง การปฏิบัติงาน รองลงมา คือ ควรจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารประจำตำบลเพื่อให้กรรมการติดตาม การบริหารงานได้อย่างสะดวก

4.5 ด้านการร่วมมือประสานงาน คือ ควรให้กรรมการหมู่บ้านร่วมเสนอ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดงานประเพณีต่างๆ รองลงมา คือ กรรมการหมู่บ้านควรประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนเข้าใจและรับรู้ข้อมูล ข่าวสารอย่างเที่ยงตรงและยุติธรรม

4.6 ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน คือ ควรจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบศูนย์ข้อมูล ข่าวสาร โดยเพื่อชี้แจงการบริหารงานแก่กรรมการหมู่บ้านรับทราบ รองลงมา คือ กรรมการ หมู่บ้านควรเข้าใจบทบาท สิทธิ และหน้าที่ ของตนและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ เกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.7 ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ คือ กรรมการหมู่บ้านควรมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบด้านการเงินและงบประมาณ รองลงมา คือ กรรมการหมู่บ้านควรมีส่วนร่วมใน การทำงานทุกขั้นตอนเพื่อความ โปร่งใสและตรวจสอบได้

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประเด็นที่น่านำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 7 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อย คือ ด้านการวางแผน รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการร่วมมือประสานงานด้านการใช้จ่ายงบประมาณ และด้านการจัดส่วนราชการ/องค์กร ซึ่งหากมองโดยภาพรวมแล้วจะเห็นได้ว่าระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก จากผลการศึกษาแม้ว่าจะไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่ระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผน ยังต้องปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมการสำรวจข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการ ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาระบุปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านให้มากขึ้นและอย่างสม่ำเสมอ ด้านการจัดส่วนราชการ/องค์กร ยังมีการร้องขอต่อประชาชนสภาเพื่อให้สภาฯออกข้อบัญญัติตำบลและยังมีการคัดค้านข้อบัญญัติ อบต. หรือ มติสภาฯ ที่ทำให้ประชาชนเดือดร้อน ด้านการบริหารงานบุคคล กรรมการหมู่บ้านยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบการบริหารงานและการพัฒนาของ อบต. ให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างเต็มที่ ด้านการอำนวยความสะดวก ยังไม่ได้ร่วมเป็นกรรมการควบคุมตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเป็นขั้นตอนทุก ระบบ และยังไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้างอย่างเต็มที่ ด้านการร่วมมือประสานงาน ยังขาดการร่วมในการทักท้วงกรณีเห็นว่า อบต. ไม่จัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายตามแผนพัฒนา อบต. เท่าที่ควรและยังขาดการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนร่วมตรวจสอบเนื้อหาสาระของข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายอย่างต่อเนื่อง ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน กรรมการหมู่บ้านยังขาดการเข้าร่วมการประชุมสภาเพื่อรับฟังรายงานผลการปฏิบัติของคณะบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ต้องเข้าร่วม

ในการตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลและติดตามและควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

การศึกษาแม้จะไม่ใช่ไปตามสมมติฐานแต่สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ มนัส นพรัตน์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาล ตำบลปากแพรก พบว่า ประชาชนที่มีความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่น การมองเห็นประโยชน์จากการมีส่วนร่วมทางการเมือง และมีความคิดเห็นต่อการปกครองท้องถิ่นมาก และสอดคล้องกับผลงานการศึกษาของ สมานมิตร ญาณบุญ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ด้านความต้องการกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมาคือด้านรายงานผลการปฏิบัติงาน ด้านประสานงานตามลำดับ

สมมติฐานที่ 2 กรรมการหมู่บ้าน ที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มี เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน พบว่า การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มี เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องปฏิบัติตามหน้าที่บังคับหรือหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติซึ่งกำหนดโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2547 และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2526 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2534 เพื่อเปิด โอกาสให้บุคคลอื่นนอกจากผู้ใหญ่บ้าน โดยเฉพาะสตรีสามารถเป็นประธานฝ่ายกิจการอื่นได้และจังหวัด/อำเภอ จัดตั้งฝ่ายกิจการสตรีเพิ่มขึ้นในคณะกรรมการหมู่บ้านอีก 1 ฝ่าย เพื่อเป็นการส่งเสริมบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมบริหารและพัฒนาหมู่บ้าน) กรรมการหมู่บ้านจึงถือว่าเป็นตัวแทนของประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน ถือได้ว่าเป็นส่วนที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาตำบลและหมู่บ้าน และการดำเนินงานเป็นไปในรูปแบบ

ของคณะกรรมการ ไม่ได้แบ่งตามเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกัน ดังนั้น การมีส่วนร่วมหรือการปฏิบัติงานของกรรมการหมู่บ้านจึงอยู่ในกรอบและทิศทางเดียวกัน สามารถแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในด้านต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นหน่วยงานสำคัญที่จะต้องส่งเสริม สนับสนุน และหาแนวทางในการสร้างแรงจูงใจให้กรรมการหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มากขึ้น เช่น การเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้เห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน การให้เบี้ยเลี้ยงในการเข้าประชุม และการจัดสวัสดิการและบริการที่ทำให้เกิดความพึงพอใจที่อยากเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

ผลการศึกษานี้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปใช้ได้ ดังนี้

1.1 ด้านการจัดส่วนราชการและองค์กร องค์การบริหารส่วนตำบลต้องส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาให้กรรมการหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน เช่น กรรมการหมู่บ้านควรร้องขอให้สภาออกข้อบัญญัติตำบลและคัดค้านข้อบัญญัติ อบต. หรือ มติสภาฯ ที่ทำให้ประชาชนเดือดร้อน

1.2 ด้านการร่วมมือประสานงาน องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้กรรมการหมู่บ้านได้ร่วมในการทักท้วงกรณีเห็นว่า อบต. ไม่จัดทำข้อบังคับงบประมาณ รายจ่ายตามแผนพัฒนา อบต.

1.3 ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมและ สนับสนุนให้กรรมการหมู่บ้านได้เข้าร่วมการประชุมสภาเพื่อรับฟังรายงานผลการปฏิบัติของคณะบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4 ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมและ สนับสนุนให้กรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบด้านการเงินและงบประมาณ เช่น การตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

การศึกษารั้งต่อไปควรจะทำการศึกษา ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมให้กรรมการหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการบริการงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริการงานขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการจัดส่วนราชการและองค์กร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY